

കമ്പക്കൾ—മനസ്സിൻറെ കത്തിരകൾ

സുകരിയാ സകരിയ

മലയാള ചെറുകമ്പയുടെ അനംസ്യത്തായ പുരോഗതിക്കു് നല്ലൊരു സാക്ഷ്യ പത്രമണ്ണ് 1988—ലെ തീരഞ്ഞെടുത്ത കമ്പകൾ, ‘മലയാള ചെറുകമ്പയുടെ ഇന്നത്തെ ചുറുപാട്ടകൾ വളരെയൊന്ന് പ്രകാശപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്’ (ടി. പത്മനാഥൻ) എന്നും, ‘പത്രത്വമുണ്ടിൽ പൊതുവെ ഒരു സർഗ്ഗമാന്ത്യമുണ്ട്’ (സച്ചിദാനന്ദൻ) എന്നും സാഹിത്യനായകൾന്തെന്ന ഉദ്ദേശ്യാവകാശം കാലാവള്ളുത്തിൽ ഇത്തരമൊരു ചരിത്രവേജ്ഞ പലിയ (പ്രസക്തിയുണ്ട്). ചെറുകമ്പയുടെ ചുട്ടപിടിച്ചു ചർച്ചകളാണ് നടന്നതു്. ഇതിനു തുടക്കമാറ്റിച്ചുതു് ടി. പത്മനാഥൻ കാത്രം സുമാരു പ്രാശണമായി തന്ന (പ്രസംഗത്തിന്റെ പുർണ്ണത്രപാഠം കലാക്ഷമഭി 687, 13 നവംബർ, 1988), ഈ സംബന്ധത്തിൽ പങ്കെടുത്തവരുടെ അഭിപ്രായപ്രകടനങ്ങളിൽ തെളിഞ്ഞു കണ്ട ആശയങ്ങൾ മനസ്സിൽപ്പെട്ടുകൊണ്ടാണ് ഈ സമാഹാരം ത്തിലെ കമ്പകൾ തീരഞ്ഞെടുത്തതു്. പിലയിൽത്തുന്നതു്. മലയാള കമ്പയിൽ വിമർശകൾ ആരോപിച്ചു സർഗ്ഗമാന്ത്യം. സത്യമേ മിമ്പയോ എന്ന തീർച്ചപ്പെട്ടത്താൻ ടി. പത്മനാഥൻമുതൽ മനർക്കാട് വിജയൻവരയുള്ള പങ്കുടെ കമ്പകളിലൂടെ കടന്നപോകുകയേ വേണ്ടും. കമ്പകൾ വായിക്കാതെ കമ്പാസാഹിത്യത്തെക്കുറിച്ചു വിമർശനമെഴുതുന്നവർ ഒട്ടും കിടവല്ലെന്ന കമ്പാസാഹിത്യപരിച്ചയിലൂടെ ബോധ്യമായതുകൊണ്ടാണ് ഇക്കാര്യം. എന്തുകൂടുതിയാലെ വിമർശകൾ സർഗ്ഗാത്മക നിരുപ്പണം സാധ്യമാക്കും. അല്ലെങ്കിൽ വിമർശനം വരുത്തുവാദമായി അധികാരിക്കും.

കമ്പകളിലേക്കു കടക്കുന്നു് ചില കാര്യങ്ങൾ ആമുഖമായി കരിക്കും. കമ്പയുള്ളതുകാരെ തലമുറകളായോ ഗ്രൂപ്പുകളായോ തരംതിരിച്ചു മൊത്തമായി പിലയിൽത്തുന്ന സ്വന്വഭാവം. അപകടകരമാണു്. മുന്നും, നാലും, തലമുറ, അത്യന്താധികികർ, ആധികികോത്തരൻ എന്ന പ്രാഥിഷ്ഠ ലേഖലുകൾ ഉപരിപ്പുവച്ചിരിക്കും. കൂദാശാലയിലെക്കുണ്ടാണെന്നും, പാഠിക്കാനും തലമുറകളും വേർത്തിരിക്കുന്നും മാനന്താം എന്നാണു്? ജനസംഖ്യയെടുക്കാൻ ഇരിക്കുന്നവർക്കു പ്രായം. കണക്കാക്കി തലമുറകളും വേർത്തിരിക്കാൻ സാധ്യമുണ്ടുകും. സാമൂഹ്യശാസ്ത്രപാന്ത്രികം. സാംസ്കാരിക പിശകലനത്തിനും, മതിരന്നവർക്കു് ഇതു സ്വീകാര്യമാക്കയില്ല. അവരുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ വ്യതിരിക്തമായ സാമൂഹിക-ചരിത്രാവശ്യങ്ങളാണു് തലമുറ

കളെ വേർപ്പിരിക്കുന്നതു്. യും, സാമൂഹിക—സാമ്പത്തികവ്യവസ്ഥ കളിൽ സംബന്ധിക്കുന്ന സൗലോപരിവർത്തന. എന്നിവയെക്കു പുതിയൊരു തലമുറയുടെ ആവിർഭാവം ഭേദഗതിയിലും. യശവന്തതിലുണ്ടാകുന്ന സവിശേഷമായ സാമൂഹിക രാഷ്ട്രീയാനുഖോദമാണു് തലമുറകളുടെ പ്രതിരി ചത്തിലും അടിസ്ഥാനം എന്നൊരു പക്ഷമണ്ഡലു്. ഇവയിൽ ഏതു് അണി പ്രായം അംഗീകരിച്ചാലു് മലയാളത്തിലെ ഇന്നത്തെ കമ്പയിൽക്കൂടുതുകാരിൽ നേരിലേരു തലമുറകളെ വ്യക്തമായി പേര്തിരിച്ചുകാണാനാവില്ല. ടി. പത്മനാഥൻമുതലുള്ള നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ പ്രമുഖ കമ്മാനുകളും അവരുടെ യഥവനം ചെലവഴിച്ചു സ്വതന്ത്രഭരണത്തിലുണ്ടു്. യഥവന ത്തിലെ മാനസിക മുട്ടകളാണു് ചിത്ത സംസ്കാരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം. എന്ന കത്തപ്പുട്ടനു. ഇക്കഴിവും മുന്നനാലു ദൈക്ഷാരാക്കിട്ടും ഇവിടെ പളർന്നുവന്ന ഏഴുമുള്ളുകാർക്കുള്ളും. സമാനമായ ഭരതീയാനുഖോദമാണു് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതു്. ഇവിടെ എല്ലാം മനഗതിയിലുണ്ടു് മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു എന്ന കാര്യം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പ്രത്യേകം സാമൂ ഹികാവബോധം. നേടി പ്രതിരിക്കു തലമുറകളായിത്തീരാൻ നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ കമ്പയിൽക്കൂർക്കും അവസരം. ലഭിച്ചിട്ടില്ലെന്ന പ്രക്രിയ. 1931—ൽ ജനിച്ച പത്മനാഭന്നു. 1952—ൽ ജനിച്ച സി. പി. ബാലകൃഷ്ണ നേരു. പ്രത്യേകം തലമുറകാരായി പരിഗണിക്കാൻ സാമൂഹികചരിത്രപരമായ നൃയാസങ്ങളിലും. അവരുടെ കുതികളിലെ വോമണ്ണലുകളും. ഇതരു മൊത്ത പിജേന്റത്തെ നൃയാക്കിക്കയില്ല. പത്രമനാഞ്ച. ബാലകൃഷ്ണനും. രചനയിൽ പുലർത്തുന്ന അന്തരംങ്ങൾ റണ്ട് ഏഴുമുള്ളകാർ തമിലുള്ള പ്രത്യംസങ്ങളാണു്. അതു തലമുറകൾ തമിലുള്ള അന്തരമല്ല. പത്രമനാഞ്ചും ഇന്നത്തെ ഏറ്റവും പുതിയ നല്ല ഏഴുമുള്ളകാരനും. തമിലുള്ള അന്തരം കാലത്തിലുടെയുള്ള പരിണാമം മാത്രമാണു്. ആ ഗ്രൂപ്പലയിൽ കാതിച്ച ചാട്ടംകൊണ്ടാണു ചെറുപ്പിലും. അതെന്നു പോരായുമധ്യായി ടി. പത്രമനാഞ്ചും കാണുന്ന എന്നതു മരുന്നാൽ കാര്യം. ഇക്കാര്യം പിന്നീട് ചർച്ച ചെയ്യാം. കമ്പകൾ തലമുറകമ്പകളായി കണ്ണു മൊത്തക്കണക്കിൽ ഇക്കഴുതു കയ്യും പുകഴുതുകയേണ്ടു ചെയ്യുന്നതു ബാലിശമാണെന്നു തെളിയുന്നു. സാഹിത്യചരിത്രങ്ങൾ, സാഹിത്യത്തെക്കണിച്ചുള്ള വാർഷികാവലോകനങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം. ലേബലുകളിലും. മൊത്തക്കണക്കിലും. സാഹിത്യത്തെ പിലയിൽത്തുന്നതു കാണബോധ ഇക്കാര്യം എഴുതു പറയേണ്ടി വരുന്നു.

എൻപത്തുകളുടെ മലിക സവിശേഷതയായി പല ചിന്കങ്ങൾ പുണിക്കാണിച്ചിട്ടിട്ടുള്ള മനഷ്യമനസ്സിന്റെ അനീയതതും (destandardisation) ആണു്—പ്രതിജനിന്നുവിച്ചിരുമായ മനസ്സിന്റെ തന്നെ ധൂട തിളക്കം. ഇല്ലാത്ത നിയതപരവും. നിയമിത്തപരവും. മനഷ്യമനസ്സിൽ ആരോപിച്ച വല്ലാത്ത കണ്ണിശവും. കുത്യതയും. മനഷ്യവ്യാപരങ്ങളുടെ അടിച്ചേപ്പിച്ച പ്രത്യയശാസ്ത്രങ്ങളും. പ്രസ്ഥാനങ്ങളും. എൻപത്തുകളിലുണ്ടായ തകർച്ച അന്നന്മരിക്കുക. ഇതരും. താഴുക്കത്തെ പ്രതിഷേധം. പ്രകടനരമായി അവതരിപ്പിക്കുന്ന രചനകൾ നമ്മുടെ ഭാഷയിലും. ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ഈ സമാഹരാത്തിൽ ഉംസ്പുചത്തിയിരിക്കുന്ന

ഓ. പി. വിജയൻറു 'ചെങ്ങന്നു വണ്ണി' നല്ല ഉദാഹരണമാണ്. സാഹിത്യ പഠനത്തിലും നമ്മുടെ കാലാധ്യത്തിന്റെ അനീയതത്പരം പരിഗണിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ നല്ല എഴുത്തുകാരെല്ലോ. പ്രതിരിക്തമായ പ്രക്രിയയിൽപ്പറാണ്. അവരുടെ പ്രക്രിയനസ്ത്രാണ് അവരുടെ രചനകളിൽ മർഖം. അവരിൽ ചിലരാണുകിൽ തങ്ങൾ എഴുതുന്ന ഓരോ കമ്മയിലും ഭാവപരവും ശില്പപരവുമായ ഏതെന്തത്പരം പുലർത്തുന്നു. എന്ന ശാംഗമജ്ഞപരാണ്. വിജയൻ, സക്കരിയ തുടങ്ങിയ എഴുത്തുകാർ പുലർത്തുന്ന ഇത് നിർബന്ധം. മലയാളചെറുകമ്മയുടെ പളർച്ചയെ ഏറെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നമ്മുടെ ഭാഷയിൽ നല്ല കമകളെഴുതുന്ന എത്രയോ സാഹിത്യകാരന്മാരുണ്ട്. അവരുടെ രചനകളെല്ലപ്പോം പരിഗണിച്ച് പസ്തുന്നപരമായ പ്രസ്താവങ്ങളിലൂടെ ചെറുകമ്മയുടെ പളർച്ച തിരുപ്പുടഞ്ഞാം. എന്ന കത്തുന്നതു വെറും പ്രധാനമാണ്. അക്കരിവിച്ചാരകൾശബ്ദത്തിന്റെ ബലവത്തിലാണ് പസ്തുതാപരമായ പ്രസ്താവങ്ങളും ഉണ്ടാകുന്നതും. കമ്മയെക്കരിച്ചുള്ള പ്രസ്താവങ്ങളുടെ യുക്തിയുടെ മാത്രം പിരിബുലും, പോരാം; ഭാവനയും പ്രജനാനമാനവും. കമ്മയുടെ പഠനത്തിനു തുടക്കയേ തീരു. അങ്ങനെ വരുന്നൊരു കുത്രുതയുടെ വഴി പിടിച്ച് സന്ദിഗ്ഗംഭതയുടെ പാതയിലായിരിക്കും. അനേപിച്ചകൾ ചെന്നാരുതുക. അതാണും കമ്മയിലേക്കുള്ള രാജപാത. അവിടെവച്ചും പിമർശനം. സർഗ്ഗാത്മകമായിത്തീരുന്നു. കെ.പി. അസുനം ആപ്പാമേനോനും. പിമർശനം. സർഗ്ഗപ്രാപാരമാക്കി മാറ്റുന്നതും ഇവിടെ വച്ചുണ്ട്. സാഹിത്യത്തെക്കരിച്ച് വാചാലുമായി സംസാരിക്കുന്ന പലങ്ങളുകൂടെ അവരുടെ അർഥപല്ലുനിമിത്തം. ഇന്നത്തെ കമകളുടെ മുമ്പിൽ നാവു താണു നിൽക്കുന്നതു കാണുന്നൊരു തുരുത്തുകളിലും സൂചിപ്പിക്കാതിരിക്കാൻ വയ്ക്കും.

'മനഷ്യമനസ്സിന്റെ അചാല്പമായ 'ലടക്കം' എന്നും മ്രോയിയും പിശേഷിപ്പിച്ച് സംഹാരവാസന ആധുനിക സാഹിത്യത്തിലെ കൂതുകക്കരമായ ഒരു പിശയക്കാണും. ഇവിടെ മാർക്ക്‌സിയൻചിന്തകരും മ്രോയിയിലെയിൽക്കൊന്തുള്ളികളും എററുമുട്ടുണ്ട്. സ്വകാര്യസ്വഭവത്താണും മനഷ്യന്റെ സംഹാരവും തജ്ജാവുകളും നിലിതം. എന്ന മാർക്ക്‌സിയൻ നിലപാടും മറുചേരിക്കാൻകും സ്പീകാരൂമല്ല. മനഷ്യമനസ്സിന്റെ സഹജവാസനകളിലോന്നായിട്ടാണും സംഹാരവും തയ്യാറായ അവർ കാണുന്നതും. എത്രും ആക്രമണത്തിനും. സാമൂഹിക-സാമ്പത്തികകാരണങ്ങളും കാണാത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നവർക്കും ആധുനിക സാഹിത്യം. കോമാളിത്തമായി തോന്നുന്നതും മതുകാണ്ഡാണും. മാധ്യവിക്ഷ്യായുടെ 'ചടനമരഞ്ഞ'ളിലെ കല്പാണിക്കട്ടിയുടെ സംഹാരവും സാമൂഹിക-സാമ്പത്തികകാരണങ്ങളും കണക്കാടിക്കാൻ സാധിക്കുന്നതും സാധിക്കുന്നതും അംഗീകാരം ആശംഖയായിരിക്കും. സേതുവിന്റെ 'മാവിൽ എവിടെയോ'. പത്രരാജാൻ 'ഓർമ്മ'യിലെ ശക്രന്നാരാധനപിള്ളയുടെ ഓർമ്മയ്ക്കും ഓർമ്മക്കേടിനോ പ്രവസ്ഥിതിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ യുക്തിസ്ഥാപിക്കാണും അവിലും! മനസ്സിന്റെ രഹസ്യങ്ങളായിരുന്നു അവ അനുഭാചകൾ

സപ്രീകരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. തെറ്റും ശരിയും പേര്തിരിച്ചറിയാനോ ന്യൂയർ വിധിക്കാനോ ഈ അട്ടത്തിൽ സംശയമല്ല. മനഷ്യൻ എന്നായിരിക്കണം. എന്നതിനെനക്കരിച്ചുള്ള അഭിപ്രായമല്ല, മനഷ്യൻ എന്നാണു് എന്നതിനെനക്കരിച്ചുള്ള എഴുത്തുകാരൻറെ ഭാവനാപരമായ ദർശനമാണു് രഹസ്യം. വെളിപ്പാടികൾ സ്വാംപമാണു് ഈ ദർശനത്തിനാളുള്ളതു്. മനഷ്യൻ എന്നായിരിക്കുന്ന എന്നതുപോലെതന്നെ പ്രധാനമാണു് മനഷ്യൻ മനഷ്യസകലുപു—മനഷ്യൻ എന്നാണു് എന്നാളുള്ളതിനെനക്കരിച്ചുള്ള മനഷ്യൻറെ കാഴ്ചപ്പും. ആ നിലപ്പിള്ളെന്നക്കിക്കാണബോാൾ, അസംഖ്യസം. എന്ന മുട്ടേക്കത്തപ്പെട്ടുന്ന പല രഹസ്യങ്ങളും ധമാത്മ മുല്യം. വ്യക്തമാകും. വിജയൻറെ 'ചെങ്ങന്നൂർ പണ്ടി' എന്ന കമ ഈ മാർഗ്ഗത്തിൽ കരുത്തടി മുന്നോട്ട് ചിന്തിക്കാൻ നിയമ നിർബന്ധിക്കുന്നു. മനഷ്യൻറെ വാസന കാശകും നിർബന്ധാധാര പ്രകാശനം. അനവദിച്ചാൽ സാമൂഹികതയുടെ അടിത്തറ തകരും. എന്ന ഉത്തമമോധ്യത്തിൽ അധികാരം. രണ്ടുകൂടം. എന്നിവയെല്ലാം ആപംകൊണ്ട്. മനഷ്യവാസനകരാ മെരക്കിഡൈക്കാനുള്ള ശ്രമം. അടിച്ചുമറ്റതല്ലിൽ കലാശിച്ചു. എത്ര വ്യവസ്ഥിതിയിലും രണ്ടുകൂടം മർദകശക്തിയായി മാറ്റുന്ന എന്നതാണുള്ളൂ ചരിത്രം. നൽകന്ന ചുടുള്ള ശിക്ഷണം. നാഗരികതയുടെ നിലനില്പിനു്, വാസനകളുടെ ശിക്ഷണം. കൂടിയേ തീരു എന്നു് പ്രോയിഡു. അംഗീകരിക്കുന്നാണു്. എക്കിലും ആശിക്ഷണം. വ്യക്തിയുടെ സുസ്ഥിതിയെ ദോഷകരമായി പാശക്കുമെന്നും. അദ്ദേഹം. വിശ്വസിച്ചു. നാഗരികരക്കാാൾ കാർക്കാണു് ആരോഗ്യം. നിലനിരുത്താൻ എഴുപ്പും. എന്നു് പ്രോയിഡു് പരഞ്ഞതിന്റെ പൊതും തുതാണുള്ളൂ. അതുകൂടിയുടെ ലോകത്തിൽ, കരിവേംഡയത്തിന്റെ നിശ്ചിതിൽ ചിന്തയും പഴങ്ങിക്കഴിയുന്ന അപ്രടക്കമുള്ള മനഷ്യൻറെ ഭരണം. 'ചെങ്ങന്നൂർ പണ്ടി'യിൽ വായനക്കാരൻ വായിച്ചുരിയുന്നു. അപീടനിനാളും മോചനം. സാമൂഹികതയുടെ താളുക്കും. തകർത്തുകൊണ്ടായിരിക്കും. എന്നും. വിജയൻ വെളിപ്പെട്ടതുന്നാണു്. പ്രോയിഡു് ഏറെ വിലമതിച്ചുപിിയു ഒരു സാരു ഹിക്കല്പകമാണു് കട്ടംബം. എക്കിലും കട്ടംബം. വ്യക്തിയുടെ സ്വാംപ്യവിക വാസനകളെ അടിച്ചുമറ്റതുന്ന എന്ന സത്യം. അദ്ദേഹം. തുറന്നകുട്ടി. സാറാ ജോസഫിൻറെ 'ഓരോ എഴുത്തുകാരിയുടെ ഉള്ളിലു്' എന്ന കമ ഈ സത്യം. അംഗിയായി ആവിഷ്കരിക്കുന്നു. പത്സന്ധയുടെ കമയിലും. അടിച്ചുമറ്റത ലാഭിന്റെ ധനിയുടുക്കും. സാറാ ജോസഫിൻറെ കമയിൽ സുഫോട്ടന്തിലൂടെ യാണു് മോചനം. ഉണ്ടാകുന്നതു്. സപ്പന്നനീഡോണു് മനസ്സിന്റെ അരങ്ങേ വെളിച്ചത്തിൽ അരങ്ങേറുന്ന നാടകം. ആധുനിക കമകളിൽ പലതും. സപപന്നനേരുള്ളുടെ സംഗീതാത്മകമായ ആവിഷ്ണവന്നദിപോലെ യാണു് അരവേപ്പെട്ടുകും. സപപന്നനേരുള്ളുടെ ലോപതയും. വർണ്ണപ്പുകിട്ടു. തപനഗ്രഷിയും. സകരതയും. വികാരസാന്നദ്ധതയും. വൈചിത്ര്യവും. അവയുണ്ടു്. സാറാ ജോസഫിൻറെ കമയിലെ മേഖിരാ അമായിയും. അവക്കു വീഡം തുതരും. സപപന്നനേരുള്ളുടെ മാത്രകയാണു്. കമ അവസാനിക്കുന്നതും. സപപന്നനേരുള്ളുടെ സ്വഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടാണു്:

'ഞാൻ കൈവീഴി നടനു. എൻ്റെ കൈകകര ദിക്കുകളെ തെംട്ട്

മടങ്ങി പന്ന്. ചീരകളും കാററും എൻ്റെ മടിയിഴക്കെല്ലായും വസ്തുതലുള്ള കൈലെയും ഇളക്കിവിട്ടു. എൻ്റെ മടി അഴിഞ്ഞ പറന്നു് ആകാശം മട്ടകയും എൻ്റെ പാപാട പട്ടം ചുററി മുമിയെ പൊതിയുകയുംചെയ്യു്’ (പും 198).

യാമാർത്ഥ്യത്തെ സന്ധിപ്പണമായി തിരസ്സുകൾച്ചേക്കാണ്ഡലു ഇന്നത്തെ എഴുത്തുകാർ സപ്പാനസന്നിമോയ അന്നവേദങ്ങരാ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതു് എന്ന കാര്യം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. യാമാർത്ഥ്യത്തേനും തോഴു തമ്മി നിന്നുകൊണ്ടാണു് അവർ എഴുതുന്നതു്. അന്നവേദങ്ങളുടെ പൊതിയും തേടിയുള്ള അനേപ്പണ്ണത്തിനിടയിലാണു് അവർ ഭാവനയുടെ ചീരകകൾ നേടി മനസ്സിന്റെ ചക്രവാളങ്ങളിലേക്കു പറഞ്ഞ പോകുന്നതു്. അമൃതത്തെ കലയുടെ ആചാര്യനായ പാബ്രോ പികാഡോയുടെ ഒരു പ്രസ്താവം ഇവിടെ ഉഖരിക്കുന്നു: ‘അമൃതത്തെ കല എന്നൊന്നില്ല. എന്തിൽനിന്നുണ്ടില്ല. വേണമല്ലോ വല്ലതെന്നും തടങ്ങിവയ്ക്കാൻ. അതു തടങ്ങിക്കിട്ടിയാൽ യാമാർത്ഥ്യത്തിന്റെ രേഖകളുംഘാഷികളും. തടച്ചനീകികളും. ’ ആധു നിക കമ്പകളുടെ രചനാതത്തിലേക്കു കടക്കുചെല്ലാൻ സഹായകമാണു് പികാഡോയുടെ മൂല വാക്യം. ഇന്നത്തെ കമ്പകളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുന്ന സ്കൂപ്പുങ്ങലും ആചാരിനജീവിതത്തിൽനിന്ന് നാം കണ്ടുട്ടുന്ന മനഷ്യത്തെ പ്രകടമായ മുഖവേദങ്ങളും ഉള്ളതു്. അവിടെ അവതരിപ്പിക്കുന്ന സംഖ്യ ദാരം നിത്യജീവിതത്തിന്റെ സാധാരണത്തെമുള്ള വണ്ണങ്ങളുംയിരിക്കുന്നുണ്ടില്ല. വ്യക്തിയുടെ അഹംബോധവും സംഘാപാധവും തമിലുള്ള ബലപരീക്ഷയിൽ ആധുനിക സാഹിത്യരംഗത്തു് അഹംബോധം ഏകവരിച്ച നേരമാണിതു്. കമ്പാപാത്രങ്ങളുടെ ചേഷ്ടകരാക്കലും. ആധുനിക കമ്പയിൽ യുക്തിസഹമായ പിശാചീകരണം. കണ്ണത്താനുബിപ്പിലും. ‘അയാൾ അങ്ങനെയാണു്, അതു് അങ്ങനെയാണു്’ എന്നതിൽക്കവിഞ്ഞെ പിശാചീകരണം. പലപ്പോഴും അസാധ്യമാണു്. പല കമ്പാപാത്രങ്ങളുടെയും. സംഭവങ്ങളുടെയും. പ്രതിഭാസികസ്ഥാപം. അംഗീകരിക്കാതെ ആസ്പദം. സാധ്യമാക്കുന്നതു്. സാന്തുഷ്ടികഭാവുകത്പരം. നേരിട്ടുന്ന പലിയ ബലപൂരിച്ചി തുതാണു്.

‘ഓരോ കമ്പം. ഓരോ സവിശേഷാനുഭവമാക്കണമെന്ന നിർബന്ധിക്കുന്നു. തന്ത്രങ്ങളെത്തന്നു പറയാവുന്ന കാഴ്ചപ്പാടു് അന്നവേദപ്പെടുത്തുകയും. ചെയ്യുന്നവരാണു് നല്ല കമ്പയുള്ളതുകാർ എന്ന പ്രസ്താവിക്കുന്നോരു സച്ചിദാനന്ദൻ ആധുനിക കമ്പാസാഹിത്യത്തിന്റെ മർമ്മം വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. ’ ഓരോ ജീവിതംനുവും. ജീവിതത്തോടുള്ള കാഴ്ചപ്പാടു് രൂപീകരിക്കാൻ എന്നു സഹായിക്കുന്നു. ഒരു പുതിയ അന്നവേദം അതുവരെയുള്ള കാഴ്ചപ്പാടു് എന്നു സംശയാലുവാക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു് എൻ്റെ കാഴ്ചപ്പാടു് എന്നും മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഒട്ടവിൽ ഒന്നേ പറയാണുള്ള. ജീവിതത്താട്ടുള്ള എൻ്റെ കാഴ്ചപ്പാടു് എൻ്റെ മാത്രമാണു്’—കാക്കനാടംനേടി മൂല വാക്കെല്ലാം എല്ലാ നല്ല കമ്പയുള്ളതുകാരുടുകയും. മാനിബഹ്യാദ്ധാണ്ടു്. കമ്പയുള്ളതുകാരൻ അപലംബിക്കുന്ന പിക്ഷണക്കോണം എന്നാണുന്ന മനസ്സിലാക്കി ആ കാഴ്ചപ്പാടിലേക്കു മാറിനിന്നു ജീവിതം. കാണാനുള്ള പ്രയോഗമെല്ലാത്തവവർക്കു് ആസ്പദം. അസാധ്യമാണു്. ഉദാഹരണത്തിനു് പനിത്രാസാഹിത്യരചനകൾ ആസ്പദിക്കാൻ ഒരുപെട്ടുന്നവർ, വനിതക

ഇട കാഴ്പുടിലേക്ക് സഹാനൃതിയോടെ മാറിനിന്നാൽ മാത്രമേ, ആ രചനകളിലെ ആദ്യത്തൊള്ളത്തിൽ പിലരയം പ്രാപിക്കാനാവു്. ‘കൊന്ധം കല ചിന്നവു്, കൊടക്കാറു കലച്ച കലപിന്നീ പേരിയും പ്രതാപവു്’ (ബാലപത്രൻ ചുള്ളിക്കാടു്: അമാവാസ്യാ) ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു് മാധ്യ പിക്കട്ടിയുടെയോ വത്സലയുടെയോ സാരാ ജോസഫിന്നീയോ കമകൾ വായിച്ചാസ്പദിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന തോന്നന്നില്ല. ചുരക്കത്തിൽ കൂതിക ഒണ്ണർത്തുന്ന വെല്ലവിളികൾ സ്പീകരിച്ച പുതിയ പുതിയ കാഴ്പുടകൾ സഹാനൃതിയോടെ അവലുംപിക്കാനാളും സഹാനൃതിയും പരിവർത്തന ശേഷിയുമാണു് സ്ഥലയുടെപത്തിന്നീരു ചിഹ്നങ്ങൾ.

‘മുൻതലമുറകൾ നടത്തിയതുപോലുള്ള ഒരു കത്തിപ്പു്, ഒരു പിള്ളുപ്പു് പുതിയ എഴുതുകാരൻകു് നടത്താനായിട്ടില്ല എന്നു്. ‘നല്ല കമകൾ ഇങ്ങനും ചുംപ്പുംപാമുകളില്ല. വത്സന്ത മുൻതലമുറയിൽനിന്നാണു്’ എന്നു് കമാസാഹിത്യത്തെക്കാറിച്ചുള്ള സംവാദത്തിൽ പെക്കട്ടതുകൊണ്ടു് സച്ചി ദാനങ്ങൾ എഴുതുകയുണ്ടായി. ഇന്നെന്നെല്ലാതു അതിക്രമം കാട്ടിയിട്ടു് അദ്ദേഹം ഒറ്റ വാക്കുത്തിൽ മുൻകൂർ ജാമ്പു്. എഴുതത്തിരിക്കുന്നു: ‘നാമല്ലും ചാലും ഭാവുക്കത്പരാജയുടുടരും തടവുകാരാണാല്ലോ! ’ ഇവിടെയൊന്നു് ചെറുകമകളിൽ അഭിരഹിക്കുന്ന സാധ്യാരണക്കാരായ വായനക്കാരോടുള്ള നമ്മുടെ ബഹുമാനം വർദ്ധിക്കുന്നതു്. നമ്മുടെ സാഹിത്യത്തിൽ അക്ഷണ്ഠരതമായി തിരിക്കുന്ന യഗസംഗ്രഹപ്രത്യേകാരായിരുന്ന ടി. പത്മനാഭൻനീരും സച്ചിഭാനങ്ങൾനീരും ഭാവുക്കത്പരിപ്പുള്ളവത്തിനൊരുതു് ഉയർന്ന നല്ല വായനക്കാർ അതേ കാര്യക്രമത്താടക്കുടിത്തുന്ന ഏററുവും പുതിയ കമയെ ചുരുക്കാക്കുന്ന നല്ല കമകൾ ഭാവുക്കത്പരിബാധാരായില്ലോടു ഏറുവാൻഞ്ഞു. അതിനുള്ള നല്ല തെളിവാണു് ചെറുകമജ്ജു ബഹുജനമാല്യമങ്ങളിൽ ഇന്നുള്ള അസൗംഘരണയും സ്ഥാനം.. ചെറുകമകൾ പുന്നുകരുപ്പത്തിൽ വിറഴിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായിരിക്കാം. എന്നാൽ, ആനകാലികങ്ങളിലൂടെ അവ ആസ്പദകരിലേക്ക് വേണ്ടിവോളും. ചെന്നെന്നതുന്നണ്ടു്.

പുതിയ കമയെഴുതുകാരൻകരിച്ചു് പത്രനാണു ഉന്നയിക്കുന്ന മരാറ രാമേഷപാ. കേരളക്കു: ‘ഒരുച്ചുതുകാരൻ, യഗസങ്കൂടുടെ പോക്കട്ട, തലമുറ കളിക്കുന്നതുകുലും സ്രൂഷാവാക്കാനമുക്കിൽ ചിരാർജിതമായ ഒരു സംസ്കാര സമ്പത്തു് അവൻ കൂടിയേ കഴിയു. ഈ സമ്പത്തു ലഭിക്കുന്നതാകട്ട, വായനയിൽനിന്നും. നിരീക്ഷണത്തിൽനിന്നും. ചിത്രയിൽനിന്നും. പഠനങ്ങളിൽനിന്നുംാണു്. ഇന്നത്തു ഒരു ശരാശരി കമയെഴുതുകാരൻനീരു കൈ മുതൽ കണ്ണള്ളിമാറ്റുടുടക്ക കവിതകളിൽനിന്നും. ഇൻലെൻറു് മാസികകളിൽ നിന്നും. ലഭിക്കുന്ന അറിവുള്ളു? ’ ഇതു നിശ്ചിതമായ പരിഹാസം. ഇന്നത്തെ കമയെഴുതുകാർ അർഹിക്കുന്നണ്ടോ? മരാറായ കാലഘട്ടത്തിലെയും. സാഹിത്യകാരമാർക്കാലിലുംതിരുന്ന പിപുലമായ സാഹിത്യപരിചയമുള്ളവരാണു് ഇന്നും അവരും അഭിരഹിക്കുന്നില്ല എന്നു ആക്ഷേപപാ. നിലപനില്ലെന്നതല്ല. അന്നവേജണ്ണാന തത്തിന്നീരു കാര്യത്തിൽ മുൻതലമുറയുകൾ അവർ പിന്നോക്കമായിരിക്കാം.. സാന്ദ്രഭായിക സകലുത്തിലുള്ള അന്നവേ പരിചയത്തിന്നീരു കാര്യ

മാണം സുചിപ്പിച്ചതു്. ആധുനിക ബഹുജനസന്പർക്കമാലയുമണ്ണളിലുടെ ഒഴുകിയെത്തുന്ന അനവേദനങ്ങൾ എഴുതുകാരൻറീൽ അനവേദനിയിഴുടെ ഭാഗമാക്കമാറിൽ, മററെല്ലം തലമുറകളെക്കൊള്ളും. അനവേദനസന്പന്നരാണു് നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ എഴുതുകാർ. കാലത്തിലുടെ നേടേണ അനവേദമാണു് പിവക്ഷിക്കുന്നതെങ്കിൽ പുതിയ എഴുതുകാർ ജീവിച്ചിട്ടുടങ്ങിയതല്ല ഉള്ളൂ. എന്നെന്നു് അനവേദങ്ങളാണു് കാലത്തിലുടെ അവർ ആർജിക്കെക്കുന്ന ഇപ്പോൾ പ്രപച്ചിക്കാനാവില്ലല്ലോ. കാലമാണു് അനവേദനസന്പന്നതു വിലയിരുത്തേണ്ട ഒരു. നമ്മുടെ പാഠാലെ ജീവിതപ്പോതയിൽ പ്രദേശിച്ചുവരുടെ അനവേദസന്പത്ര നമ്മുടെ മന്ദക്കും വിലയിരുത്താനാവില്ല. നമ്മുടെ മന്ദാലെ കടന്നപോയ വരുടെ അനവേദനിയിരുത്തുക്കരിച്ചു വേണമെങ്കിൽ വിലയിരുത്തലാകാം. ‘ഭൂമിയുടെ ഗന്ധവും സാധാരണജനങ്ങളുടെ വിയർപ്പുനാറവും.’ മാത്രമാണു് അനവേദം എന്നും അതു് അവതരിപ്പിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ കമ്മ കമ്മയിംഡാ ഷ്ടൂം. ശാഖക്കന്നവരോട് തർക്കിച്ചിട്ടു് കാര്യമില്ല. മനസ്സു് എന്ന മഹാപ്രപഞ്ചത്തിലെ മഹാലീപകളുടെച്ചുണ്ടാണു് അറിയാൻ ഭാഗ്യം ലഭിക്കാതെവരായിരിക്കണാം. ഈ ട്രഫാറ്റുകാരൻ. ടി. പത്രമാണാണെന്നുമതൽ ഇങ്ങനെടുള്ളി ഇന്നത്തെ കമ്മയുള്ളതുകാർിൽ ബഹുമുറിപ്പക്ഷവും. മനസ്സു് എന്ന ഇതണ്ടു് ഭൂവണ്ണയതിൽ ധീരന്തരനു അനേകണബന്ധങ്ങൾ നടത്തുന്ന സാഹസികരാണു്. അവരുടെ അനേകണബന്ധങ്ങളും കണ്ണെത്തല്ലുകളുമാണു് മലയാള ചെറുകമാസാഹിത്യത്തിലെ മുഖ്യ പ്രതിപാദ്യങ്ങളും.

പാക്കി നിറം മനസ്തിരുട്ടുന്ന ജീവിതത്തിനീൽക്കു പുതലിപ്പും. പിശേഷിച്ചുവരുതു കാരണവും മുടാതെ തണ്ണാരുതു തണ്ണാരുതു പോകുന്ന അന്വത്യത്തിനീൽക്കു മഹിപ്പും. അനവേദവേദക്രമക്കന്ന കമ്മയാണു് ടി. പത്രമാണെന്നു് ‘ഒരു ഇടവേളയുടെ അറുതി’ മരണശയ്യയിൽ കിടക്കുന്ന ദർത്താവിനെ ഇത്തവരും പിശേഷത്തിനാശേഷം ഭാര്യ വന്ന കാണണാം. ഇപ്പോൾ എല്ലാം പഴയതിനീൽക്കു നിശ്ചലാണു്. കാലാംകാണ്ടു് ജീവിതത്തിൽനിന്നു് ഉപോഗം. നഷ്ടപ്പെട്ട ത്രിയവരാണു് ആ ദൈത്യതികാരം; വൈദോഹപ്പിള്ളിയുള്ളടക്ക ‘ക്ലിഡിപ്പുടംത്തി’ ലെ ദൈത്യമാരപ്പോലെ അവരുടെ ഭാവത്യത്തെ ചുഴുന്നനിൽക്കുന്ന നിരവേഗമായ അന്തരീക്ഷത്തിനീൽക്കു സ്പായീസ്.കൊണ്ണായിരിക്കണാം, അവർ എന്തിനു പിണ്ണാജിപ്പിരിഞ്ഞു എന്ന ചോദ്യം ഉന്നയിക്കാൻ വായു നക്കാരാണു് അതുപുതാഹാ. തോന്നനില്ല. അവരുടെ നിമിത്തങ്ങളിലുപ്പെടു, അവസ്ഥയിലാണു് അനവൂചകൻ എദ്ദെഹനന്നതു്. കമ്മയുടെ ശില്പം പത്രതിൽനിന്നു് ഉത്തേഖിക്കുന്ന കാതികവലയമാണു് അനവുചകനു ഇങ്ങനെ ദയാരു നിലപാടിൽ ആകർഷിച്ചുനിർത്തുന്നതു്. അങ്ങനെ വായനക്കാരൻ എഴുതുകാരൻ കാഴ്ചപ്പാടിലെത്തി സംവേദനത്തിനുള്ള സമത്വപന്നാവസ്ഥ നേടുന്നു. ജീവിതത്തിനീൽക്കു ക്ഷണംഗ്രഹണവൈദാവ ചാര്യതയോടു ടി. പത്രമാണെന്നു അവതരിപ്പിക്കുന്നാണു്. മരിച്ചപോയ മകൻ, കൊഴിഞ്ഞ പോയ വത്സരങ്ങൾ—എല്ലാം മായപോലെ കടന്നപോയി എന്ന പ്രതിതിയാണു കമ്മ ജനിപ്പിക്കുന്നതു്. ജീവിതത്തിനീൽക്കു ശുക്ഷ്മാവിഭാവങ്ങൾ, സുക്ഷ്മത്തെ പരിപാദാവോലെ പത്രമാണെന്നു കമ്മയിൽ സംഗ്രഹിച്ച നില്ക്കുന്നു. ദർത്താവിനീൽക്കു ലക്ഷ്യക്കണക്കിനു തുപ പിലമതിക്കുന്ന സ്പത്രകളുടെ രോഭരെക്കരിച്ചു ‘എന്നിക്കു അതോക്കെ എന്തിനാണു്’ എന്ന പറയുന്ന ഭാര്യ

യുടെ വാക്കെല്ലിൽ കമയുടെ ചെചതന്നും അനീവീച്ച നില്പുണ്ട്. ബെളിയിൽ ആളോ അനക്കമോ കമമില്ലാത്ത സാനിട്ടോറിയവും അപിടത്തെ കെട്ടിടങ്ങൾക്കിടയിൽക്കാണുന്ന പ്രായം. ചെന്ന മരങ്ങളും കമയുടെ ആത്മം പിലേക്ക വായനക്കാരനെ പഴിക്കാട്ടുന്നു.

‘ഞാൻ ചിന്തിക്കുന്ന; അതുകൊണ്ട് ഞാൻ ഉണ്ട്’ എന്ന പ്രവ്യാപിച്ച ദക്കാർത്തെയുടെ സിഖാനം ബുദ്ധിക്കു. ചിന്തജ്ഞം യക്കിക്കു. ജീവിതത്തിൽ കല്പിച്ച പ്രാധാന്യം ഇന്നും നിലനില്പിനു. തന്മാർജ്ജം ജീവിതത്തിനു നഷ്ടപ്പെട്ടതും ഇന്ത്യാനവേദങ്ങളുടെ പ്രാഥാന്യവും എഡയത്തിന്റെ വൈക്കാരികത രിക്തയുമാണ്. ഇങ്ങനെ വികാരലോപം സംഖേച്ച സമൂഹത്തിന്റെ ചെണ്ണപ്പും ഒ. വി. പിജയൻറെ ‘ചെങ്ങന്നൂർ വണി’യിൽ അനുഭവിക്കാം. വൈക്കാരികത നിരോധിക്കപ്പെട്ടുന്നതു മണ്ണപ്പട്ടികയായിരിക്കു. മനഷ്യജീവിതമന്ത്രം. ‘ഗ്രന്റകോഷം. മനഷ്യപർശ്വത്തിന്റെ പുരോഗതി യൈയും. സാമൂഹികദ്രോതയൈയും. വളർച്ചയുടെ പ്രക്രിനിയമങ്ങളൈയും. നിയന്ത്രിക്കുന്നതും ഭർബലവികാരങ്ങൾ തീരിക്കാത്തതുമായ രേഖയാൽ സുതരം സംഭിത’ (പും 40). ഇത്തരം സമൂഹത്തിൽ താളക്രമമാണും പരമമായ മുദ്രയും. അപിട നിപ്പിത്ത സമയത്തു കേഷണം. അളന്നകഴിക്കുന്നതും. കൂത്യ സമയത്തു ഉണ്ണാൻ കിടക്കുന്നതും. നിർദ്ദിഷ്ട മണിക്രൂക്കരക്കാണ്ട് ഇടക്കം. പുർണ്ണിയാക്കി കൂത്യസമയത്തു ഉണ്ടായാൽ മെല്ലോ. ജീവിതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനപ്രമാണങ്ങളാണും. അങ്ങനെ ‘മനഷ്യൻ ശാഖത്തിനവേണ്ടിയാണും’ എന്ന വരദന്പോരാ ഉണ്ടാകുന്ന ഭരണം. കയ്യപേരിയ ഹാസ്യമായി ഒ. വി. പിജയൻ അവതരിപ്പിക്കുന്ന. ‘മനഷ്യൻ ശാഖത്തിനവേണ്ടിയല്ല, ശാഖത്തു മനഷ്യനവേണ്ടിയാണും’ എന്ന പ്രവ്യാപിക്കാൻ മരയാശാരി ചെങ്ങന്നൂരിനടക്കത്തുള്ള കാൽവരിക്കുന്നിൽ കരിശിലേരേണ്ടി പയനം. അവൻ താളക്രമത്തെ ചോദ്യംചെയ്തു. ‘താളക്രമം. നശിക്കുട്ട! മണിക്രൂക്കളുടെയും. മിനിട്ടക്രൂക്കരുടെയും. ഭീകരവാഴച്ചയിൽനിന്നു മനഷ്യൻ അലസവും. സനാതനവുമായ സമയത്തിൽ മുക്കിപ്പാപിക്കുട്ടി! ’ (പും 41) എന്ന മരയാശാരി പിളിച്ചപറയുന്നോരാ അതു പർത്തമാനകാല യാന്ത്രിക ജീവിതത്തിന്റെ രോഗനമായി നമ്മുടെ കർണ്ണപട്ടങ്ങളിൽ പതിയുന്നു. ചിട്ടപ്പെട്ടതിയതെന്നും. പിശീഷ്മാണും, പിതൃലഭമാണും എന്ന യാന്ത്രിക ധാരണങ്ങളിൽനിന്നു കലാപധ്യപനിയായി അതു പ്രാബല്യാനിക്കപ്പെട്ടിം. ‘കിട്ടണിയും. കളിച്ചും. ആവിയും. നന്ദിക്കാണ്ട് അലിവുചേർന്ന പുകയുതിയും. അലസവും. പ്രസാദമധുരവുമായ ശീലകളിൽ ചുള്ളം പിളിച്ചും. (പും 43) ജീവിക്കാനുള്ള മനഷ്യൻറെ നിഷ്കരിക്കുക മോഹം ഈ കമയിലും എണ്ണം. യാന്ത്രികതയിൽനിന്നു, പട്ടാളപ്പിട്ടയിൽനിന്നു. മോചനം. തേട്ടന സർവ മനഷ്യത്തെന്നും. സപ്താമാണും പിജയൻ അവതരിപ്പിക്കുന്നതും. പ്രവസ്ഥമിതി അടിച്ചേലുപ്പിക്കുന്ന കുറുമതാളക്രമത്തിനെന്തിരെയുള്ള കലാപമല്ലെ ഈ കമയിലുടെ ഉയരങ്ങന്തും എന്ന ചോദ്യത്തിനു പിജയൻ നൽകുന്ന ഉത്തരം. ഗ്രഭേയമായിരിക്കുന്ന; ‘അതെ. പക്ഷേ, ഇവിടെ ഒരു ചോദ്യം ഉണ്ടവിക്കുന്നു. എത്ര പ്രവസ്ഥമിതി? എല്ലാ പ്രവസ്ഥമിതികളും. എന്നതാണും എന്നെന്നു ഉത്തരം. എന്നാൽ, പ്രവസ്ഥമിതികളില്ലാതെ മനഷ്യ സമൂഹത്തിനും അതിന്റെ ചെന്നാട്ടിനു കാര്യങ്ങൾ നടത്താനാവില്ല. അനു

പേരിൽനാം യഥാർത്ഥമായി ജീവിതസംബന്ധിയല്ലാത്ത ഈ നടത്തിപ്പിനെ ഒരു കേവലമുല്പന്നമായി തെററിഡ്യുറിക്കേണ്ടതു ഉണ്ടാക്കുവെങ്കല്ലുത്തു ഇതു കൂടുത് കൂടുത്, പരിധിവരെ ചിത്രീകരിക്കേണ്ട' (കലാക്ഷേത്രഭി 642, ജനവരി 3. 1988). മനഷ്യൻ, യൂക്രീ, വളർച്ച എന്ന ത്രിപ്പത്തിൽ വിശ്വാസമർപ്പിച്ചുകൊണ്ട യാതു പൂര്ണപ്പെട്ട മനഷ്യൻ ചെന്നപെട്ടിരിക്കുന്ന വൈത്തരണിയെക്കറിച്ചുള്ള അവവോധമായിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെയൊരു രഹനജ്ഞ പിജയനെ പ്രൂരിപ്പിച്ചതു്. കുറവു. മാനവനിഷ്ഠയിയുമായ സംവിധാനങ്ങളുടെ തകർച്ചയാണു് പിജയനെ സ്വപ്നം. തികച്ചും യാദുക്കിക്കമാണെങ്കിലും. ലോകത്തിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങളിൽ പിജയനെ സ്വപ്നം. വൻതോതിൽ ധാന്യാർത്ഥമായിത്തീരുന്നു.

'ചെങ്ങന്നൂർവാണി' യുടെ രചനാശില്പത്തെക്കറിച്ചു് അല്ലോട്ടി ചിന്തിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. ശരാശരി മനഷ്യതു് സുപരിചിതമായ ചുറുപഠകളും. മഹാപുത്രശംഖങ്ങൾ. മഹാവചനങ്ങളും. മഹാസംഭവങ്ങളും. വല്ലാതെ തുടിക്കലർന്നുണ്ടു് ഇതു കമയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതു്. നമ്മുടെ നിത്യജീവിതത്തിന്റെ നിരപ്പിലും. പരപ്പിലും. പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന അസാധാരണത്വം. കമ്പിയും നിഗ്രഹണരഹം. പ്രദാനംചെയ്യുന്ന. ഭാവനയെ 'രക്ഷക്കണ്ണിൽ തിരുപ്പറിരും, നിത്യതയുടെ നല്ല പീണ്ടു്' എന്നു് പില്ലു. ഫ്ലൈകു് പിശേഷിപ്പിച്ചതിന്റെ അർത്ഥം. ഇവിടെ വായനക്കാരൻ അനുഭവിക്കുന്നു. പിജയനെ കമാശിലു്പാ. 'അവിടെ, അപ്പറത്തുള്ളതിനെന്ന്' 'ഇവിടെ നമ്മുടെ ഇടയിൽ' അനുഭവപ്പെടുത്തുകയാണു്. പിജയനെ 'ചെങ്ങന്നൂർവാണി'യിൽ പാരതീക്രമ ചെയ്യിക്കുന്നതിലേക്കു ഇരുട്ടിവരുന്ന—മരറായ ഏപ്പി വെനി, പ്രത്യക്ഷീകരണം, അവതാരം.

ബാഹ്യലോകവും മനസ്സിക്കലോകവും. മനഷ്യവ്യക്തിയുടെ ആത്മാവിഭാഗത്തിൽ സർഗ്ഗാത്മകമായി പ്രതിപ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെക്കറിച്ചു പല സിഡ്യാന്തങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ശാസ്ത്രീയമായ മനോഭിജ്ഞാനീയപഠനങ്ങൾ മാത്രമല്ല, അതിലും. പഴക്കമുള്ള അന്ത്രത്തിനിബിഡ്യാന്തങ്ങളും. മനസ്സിന്റെ രഹസ്യങ്ങൾ പിവരിക്കുന്നു. ഇതെല്ലാമുള്ളുണ്ടു്. ദർജ്ജതയുമായ ഒരു സമസ്യയായി അവശേഷിക്കുന്നതാണു്. ഓർമ്മയെല്ലാമാണിനോട് (hologram) ഉപമിച്ച കാരം ചെപ്പുമാറി (Karl Pribram) സെറി സിഡ്യാന്തത്തിന്റെ പൊതു അനുഭവപ്പെടുത്തുന്ന കമയാണു് പത്രരാജൻറെ 'ഓർമ്മ'. മനസ്സിനെക്കറിച്ചുള്ള അന്ത്രത്തിനിബിഡ്യാന്തങ്ങൾ പ്രവന്നമനസ്സുമായി വ്യക്തിമനസ്സിനുള്ള ബന്ധവും. തുംജന്മായി പ്രക്രിയമനസ്സിനാഭാരം കാലഭേദാതിശയിത്തവും. വെളിപ്പാക്കുന്നുണ്ടു്. പ്രവന്നമനസ്സുമായുള്ള ബന്ധം. കൊണ്ടു് വ്യക്തിമനസ്സിനുള്ള ഭ്രക്കാലത്തിലേക്കു. ഭാവികാലത്തിലേക്കു. ഉണ്ടായാലാണ് കഴിയുന്ന. ശക്രനാരാധാരിയാണു് പിജയനെ മനസ്സിന്റെ ഉണ്ടായാലാണ്—ഭ്രവു. ഭാവിയും. കാണാനുള്ള കഴിവു്—റസാത്മകമായി അവതരിപ്പിക്കുന്ന പത്രരാജൻ മനസ്സിന്റെ രഹസ്യങ്ങളെ തേടിയുള്ള തീർത്ഥാടനത്തിൽ പങ്കെടുവാൻ വായനക്കാരുന്ന പ്രചോദിപ്പിക്കുന്നു.

മനസ്സിലെ തിങ്കലും. പിങ്കലും. സ്വച്ചാർത്ഥമായി അവതരിപ്പിക്കുന്ന ലഭിതമായ കമയാണു് 'ശവിഞ്ചിപുരാണം'. തങ്ങളും ഇഷ്ടമില്ലാത്തതു

ചെയ്യാൻ നിർബന്ധിതരംകന്ന മനഷ്യരുടെ ദൈന്യം മണർക്കാട് വിജയ സ്ത്രീ കമയിലുണ്ട്. ശാശ്വതമായ വിഷാദയോഗത്തിന്റെ കമ തടക്കം. മനഷ്യസ്ത്രീ സുപരിചിതമായ ചാപല്പര്യത്തിന്റെ കമ, 'ങ്ങ വയറിട്ടിയുടെ ജീവചരിത്ര പ്രധിനിശ്ച' എന്ന ശിർഷകത്തിലുണ്ട് പുന്തതിൽ കണ്ണബുള്ള അവതരിപ്പിക്കുന്നതു. ഭോഗാസകത്തിയിൽ നീന്തിത്രുട്ടിക്കുന്ന മനഷ്യസ്ത്രീ ഇടക്കുംഡം. സഹതാപത്തിന്റെയോ കർത്തവ്യത്തിന്റെയോ പ്രേരണ യാൽ കരപറിയാലും, വീണം, എല്ലാം മരം ജലരാശിയിലേക്കുന്ന എടുത്ത മാടിപ്പോകാം എന്ന പരിനന്ധപ്രത്യാതം, പലവിത്തതിൽപ്പാതി ഞാം കമതുത്തു, അവതരിപ്പിക്കുന്നു. ഈ കമ വായിച്ചുവസാനിപ്പിക്കു പോരാന്മാരു ചീരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, നമ്മുടെ ഏദയുത്തിൽ പെയ്യാനോ ഒരു മുടിക്കെട്ടിനിൽക്കുന്ന വിഷാദം അലിന്തുപോകുന്നില്ല. നാടോടി പ്ലാണിത്തിന്റെ ലാളിത്യവും, ശാലീനസമരഗ്രവുമുള്ള കമയാണും സി. രാധാകൃഷ്ണന്റെ 'ഓർമയിലോങ്ക കിളി'. നേരുവാസ്തവിയായി വന്നു ഭർത്താവിനെന്നും, മകനെന്നും, തട്ടിക്കൊണ്ടപോയ കിളിയുടെ വിളി കേര കുരുക്കാത്തിരിക്കുന്ന കാളി നാടോടിപ്ലാണിത്തിലെ വീരനായികയാണും. നമ്മുടെ നിരലുംതുമായ പർത്തമാനകാലത്തിനും ത്രക്കാലത്തിന്റെ പർണ്ണോജപല പരിവേഷമുള്ള ഇത്തരം കമകൾ നല്കു അലക്കാരമായിത്തീരുന്നു. കിളിയുടെ കമ പറയുന്നതു കലർപ്പിപ്പില്ലാത്ത നാടോടിഡാശയിലുണ്ടും. ഭാഷയിലും, ഭാവത്തിലുമുള്ള ജനകീയതയാണും രാധാകൃഷ്ണന്റെ കമയുടെ ചാത്രത. നമ്മുടെ കമാസാഹിത്യത്തിൽ വിരസമായ ഏകതാന്തരയല്ല ഉള്ളതും എന്നും ഓർമ്മിപ്പിക്കാൻ ഇവിടെ പരാമർശിച്ച മുന്നു കമകൾ മതി യാവുന്നതാണും. എഴുതുകാരാണ്റെ ജീവിതവീക്ഷണത്തോട്. കലാശൻഡന ത്രേതാട്ടം, പബന്ധപ്പുട്ടനാംും അയംളുടെ രചനാശൈലി. ജീവിതത്തിന്റെ ഗഹനഭാവങ്ങളിലേക്കു മനസ്സു തിരിക്കുന്നോടും സംഘബോധം, കൈവെടി യാത്ര എഴുതുകാർ സംഘേടനത്തിന്റെ പ്രധിനിശ്ച രചനയുടെ ഓരോ ഘട്ടത്തിലും, പരിഹരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. പ്രസംഗാരമുകമായ ശൈലിയിൽ സന്ദേഹങ്ങളാക്കാനും, ഇടംനൽകാതെ അനന്തരാതും, വായനക്കാരിലേക്കു പകരുന്ന ക്രമാഗ്രാംും രാധാകൃഷ്ണനാം, പുന്തതിലും, ഉപയോഗിക്കുന്നതും, കല്പഷമായ മനസ്സുണ്ടാക്കുന്ന ഭാവങ്ങൾ അനുന്നമായി കമയിലേക്കു പകരാനുള്ള സാഹസികയത്തും, മണർക്കാട് വിജയനെ ശുംഖയെയുംകുന്നു.

ശ്രീ-പുത്രജീവിസം. വിത്തിപ്പുന്ത്രുകായിത്തീരുന്ന സമൂഹത്തിൽ സ്പാർത്തമത പീഠിനസത്രപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുമുണ്ടോ. പുത്രജീവി ഇക്കാര്യത്തിൽ ഏറെ സ്പാർത്തമതിയിംഗാംും എന്ന പൊതുധാരണ സംശയിയായി അവതരിപ്പിക്കുന്ന കമയാണും സി.പി. ശ്രീരാമകൃഷ്ണൻ 'പംഗസും'. അനാർഥാടമായി കമ പറഞ്ഞുപോകുന്ന സി.പി. ശ്രീരാമകൃഷ്ണൻ ശൈലി കമില്ലും അസാധാരണമായ സുപരിചിതഭാവം, നൽകുന്നു. കമാഗതിയിലുണ്ടാകുന്ന നാടകീയ പ്രതിയാനമാകട്ട കമയുടെ മറ്റപുറം കാണുന്ന വായനക്കാർക്കു പഴിയെയാൽക്കുയാണും. കമയും, സാഹിത്യംഗിയേക്കു സംയോജിപ്പിക്കുന്ന കലയാണും പംഗസിക്കുന്ന മേരു. തിരഞ്ഞെടുത്ത ഒരുക്കന്ന കമയിൽ ജീവിതത്തിന്റെ ചില അടിസ്ഥാനസത്യങ്ങളാക്കുട്ടി തെളിഞ്ഞുകാണും. എന്നതും രചനാശില്പിയിൽ അസാധാരണപ്രവും

என். இந் என்மலபுத்தினர் ரவஸ்யா புத்தையை வாக்கெல்லீல் கமல் திடுத்தனா பள்ளத்திட்டங்கள்: ‘எான் அவசியத்தின் அல்லதென்ற யிட்டிலை நீண்ட யாருக்கால், அதினிடயில் கடல்மத்திய அனேக அப்போல, ஶஸ்புணர்கள், முவன்னால் அவசியான எான் கடமக்குதாக்கி மாரியிட்டில். பகேஷ, அவ ஏற்றுக்கொண்டு உள்ளாக்கிய அன்னத்து எான் அப்பாட பக்கற்றுநன். அது பக்கற்றுத்தையோடு எான் அதினை ஒத்த பேர் நன்கான—கம. அதாவதென்றால் கடமகர்’(ஷுநிம—அதுவா—) இவு. அது தேவைக்கூட கல்புரி ஸத்யாமகதயான் ஸி. வி. ரீராமன் கமக்கூட மஹதாப்.

மனப்புவென்ற நடவிகேஷக்கூடுடை கம பராய்வாதில் அதிஸமத்தான ஜே காக்காடன். ‘அதுவாற் தீர்க்காலிலே பனிக்கல்’போலுமிகு கமக்கூடில் நடவிகேஷ மனப்புவென்ற நேர்க்கோ ஏழாறுக்காரர்களை யந்மரோஷ் குத்தி கலாஜன். ‘அக்ஷரதென்றாரி’ ஹ. நடவிகேஷ மனப்புராண் கடங்கிரினாஜில் புதுக்கப்படுத்தாது. மரத்திலுமிபர்க்கவேலி கரிவப்புத்துவாயித்தீர்க்கான எடுத்தன்ஸாரிவென்ற சிரிடு, அமிதமாய அருள்ஶவங்கரளைக் கொட்ட துறிமமாயி மோடிபிடிப்பித்தானைகிலு. வாய்ந்காரர்கள் மனம்பூா கஷி உள்ளுத்தான் கெத்திப்புத்தான். நிராலங்பதயீல் முனித்தாஷ வேலாஷ் விண்டு விண்டு சிரிகான் கஷிழுன ஏற்றுத்தான் ஸு஗ாதன்ஸாரி வென் அவிழுரளையித. ஏற்றுயிரிக்கான் அது சிரியை அறிமத்? அது நிர்ணயிகேள்ளது வாய்ந்காராந்தான்! மரோத நடவிகேஷவென்ற கமதயான் ஹி. முக்காலைர் ‘ஒதுக்கெலாஷப்புக்காரர்கள் கடமகர்’, வாய்ந்து எட தூக்கெலாஷப்புக்காரன், நால்தனவும் வயஸ்தில் ஸப்பத் தொஶிலியில் நின் விட பராய். முக்காலைர் புாப்பிகான் அவாபாத் சோடிக்கான. தூக்கெலாஷப்புக்காரர்கள் மாஉய்யும்பும் கொட்ட ஸப்பானாய்க்காலீன்தீ தான் வாய்ந்து பொட்டித்தீரிசு: ‘ஷக்ஷு’, நடவியிலுாத நாய்’. வாய்ந்து பொட்டு அவர்க்காத. ஏற்றுயித்தான் ஏற்று வாய்ந்காரர்கள் உறவிசு கெஞ்சுளன். ஏக்கிலு. அது ஸஂபெ. தூக்கெலாஷப்புக்காரர்கள் விழுலங்கிடியெட விஜந்திரங்களில் ஏற்றுதிசு. அது அயாத்து தீர்மதயாறுணு துக்கால காலிசு. காக்காடன்ரெல்லு. முக்காலைர்யெ. கடமக்குதீல் புதுக்கால் ஸ்ரீகாலின்கின நடவிகேஷ ஸவாகேள்ளிவத்தான். புதுக்காலைர் நடவிகேஷக்கூடுடை கம கேட்டு தாஷபிசு மல்யாலுக்குத் தாநுக்குதீல் ஹ கடமகர்க்க புதுமதை உள்ளுவுல்வாகான் கஷினேதக்கான். அப்போலும் மனம்பூாவென்ற விழுலாயிழு. ஸேபாநத்திலுரத்து, நஷ்டப்படுத்தோக்கத்தென நிர்வாயங்களைக்கிட டோஈப்பூாயிழுக்குத் தெரு புதுக்கால் விழுலாயிழுக்காலன்: ‘ஜோலி செய்ய நா ஸேபாக்காலன். அரியைவுநாபகான், ஸேபாக்காலன். தயுாராக்காவான், ஹ போக்கற்ற ஸேபாமாயி ஜீவிக்கான்.’ டோஈப்பூாயிழு. காக்காடன். முக்காலன். நஷ்டக் புதுக்காலையை ஏழாறுக்காரான். ஹவரில் அது பாளத்தான் ஶரி? மனப்புஸ்பாவத்தைக்கரிசுத்து மிகக புதுவாவனத்து. ஹத்தர். பின்னாக்கப்புணாஜிலான் ஸமை ஏற்றுக்கொக்க. வேறோடுத் தீலங்கூட மனப்புஸ்பாவத்தைக்கரிசு. லாலாநிகர் நடத்தியிட்டுக் குத்து புதுவாவனத்தில்

പലതും മുദ്ദങ്ങനെ തമ്മിലിട്ടണ്ടു നിർക്കുകയാണ്. ഈ പ്രസ്താവങ്ങെ ഒളപ്പാം സത്യമാണ്; എന്നാൽ, അവയെയെല്ലാം അതിശയിക്കുന്ന മഹാ പ്രതിഭാസമാണ് മനഷ്യപ്രകൃതി എന്നല്ലോ നാം ധരിക്കേണ്ടതു്!

അച്ചുനമ്മാഞ്ചാട്ടം സഹോദരങ്ങളോടുമൊരു ബാല്യം ചെലവഴിക്കുന്നതു മഹാജനഗ്രാമാധികാരി കുത്തുനാവരാണ് മലയാളികൾ. നാട്ടിനോട്ടം വീടിനോട്ടം മലയാളികളും മതാബന്ധം ഇത്തരം ബാല്യകാലാനുവദങ്ങളോടു പെഡിയോളി കുടക്കുന്നതു്. പരിപ്പാരതിൻറെ പേശിയെറ്റതിൽ കണ്ണുംബരകൾ ഈ സംശാഗ്ര്യം നിശ്ചയിക്കുപ്പുടന്നതിലുള്ള ഭാവമാണ് സി. വി. ബാലകൃഷ്ണൻറെ ‘ആൺതരികൾ’ എന്ന കമ്മയിലുള്ളതു്. സമ്പന്നരായ മാതാപിതാക്കരാം കൊച്ചു കട്ടികളെ പോർഡാഡു് ഹൗസിൽ പാർപ്പിച്ച പാർപ്പിക്കുന്നതിൽ ഉത്തരവരാണല്ലോ. ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ കട്ടംബത്തിൽനിന്നു പേര്തിരിക്കുപ്പുടന്ന കണ്ണുംബരകൾ കുടനക്കു വികാരോജ്ജപ്രമാധി പാലക്കുള്ളൻ അവതരിപ്പിക്കുന്നു. കമാക്കുത്തിൻറെ കാഴ്ച പ്രാടിലുടെ നോക്കുവോം, ഈ കണ്ണുംബരാം തീർത്തു. നിർഭാഗ്രംതനെ, സാവർക്ക സംബന്ധിക്കുന്ന വികാരലോപം. സമൂഹത്തിൻറെ ഭദ്രത്തും ദീഷണിയരകാം. മറുനംടകളിൽ, പരിശേഷിച്ചു് വികസിതരാജ്യങ്ങളിൽ ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ കട്ടികളെ മാതാപിതാക്കളിൽനിന്നു പേര്തിരിച്ചു് ആത്മവിശ്വാസം. വർദ്ധിപ്പിച്ചു് വളർത്തിയെടുക്കുന്ന സ്വന്പനയും. നിലപാടി ക്ലിനിക്കു് എന്ന കാര്യം കമ വായിക്കുവോം നാം ഓർമ്മക്കണക്കുമനീലു്. എഴുതുകാരൻ അവതരിപ്പിക്കുന്നതു് മലയാളിയുടെ വൈകാരിക സത്യമാണു്. ആ സത്യം ശിശുക്കളോടു കാട്ടുന്ന മുരത്തെല്ലാം നമ്മുടെ മനസ്സാക്കി ഉണ്ടാകുന്നു.

സാരാ ജോസഫിൻറെ ‘ബാരോ എഴുതുകാരിയുടെ ഉള്ളിലു്’ പറിത്തം സാഹിത്യത്തിൻറെ പ്രകടമായ മുടുകളുള്ള കമ്മയാണു്. അടിച്ചുമർത്തപ്പെട്ട വികാരങ്ങരാം തേനേഭകളായും ദിവസപ്പള്ളികളായും ഇതിൽ പ്രത്യേകിപ്പെട്ട നാമക്കാരനും സാമൂഹികാലനും മുഴുവൻ കുടഞ്ഞി പ്രോക്കനും എഴുതുകാരിയുടെ ദൈനന്ദിനമാണു് പ്രതിപാദ്യം. ഭാര്യയുടെയും, അമ്മയുടെയും ധർമ്മങ്ങളും നിരവേററിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. സാഹിത്യകാരിയായാലും ഇതാണു് അവരുടെ നിയോഗം. ‘മുഖതു തെറിച്ചുവിണ ഒരു കമക്കട്ടപോലെ പ്രണയവു് കഴുതിൽ ദൈനന്ദിനാനും ഇരുന്നുത്തരംപോലെ മാത്രപെ. അനുഭവിച്ചതീ ക്ഷണം’ വിസമ്മതിക്കുന്ന ഒരു എഴുതുകാരി, തന്റെ മാത്രമായ ഒരു സ്പഷ്ടലോകത്തിലേക്കു് ഇരണ്ടിരിക്കുന്നിടത്താണു് കമ അവസ്ഥാനിക്കുന്നതു്. ഭർത്താവിനെ തട്ടിമാറ്റി പടിവാതിൽ വലിച്ചടച്ചു് ഇരണ്ടിപ്പേരും കുന്ന എഴുതുകാരിക്കു് ഹരിസ്റ്റികു് ഇബ്രൂസാൻറെ പാവഞ്ച്ചിലെ ലേഡി നോറ്റുടെ പ്രകടമായ മുഖ്യായയുണ്ടു്.

ഉദ്യോഗസ്ഥമായായ ഭാര്യയുടെ ഭ്രംഗമായ അധ്യാനഭാരം. അവരുടെ ആര്ഥംഹതിയിലേക്കു നയിക്കുന്ന കമയാണു് പി. വസ്താലുള്ള ‘ശിശിരത്തിലെ ഉറുന്നുകൾ.’ നബനീത എന്ന ജോലിക്കാരിയായ ഭാര്യയുടെ ഭിന്നക്കുമായ ഒരു പുതിയ പ്രകടമായ നമ്മുടെ നബനീത നമ്മുടെ പ്രകടമായ മുഖ്യായയുണ്ടു്.

യെപ്പോലുള്ള ഭരണകമാപാത്രങ്ങൾ എല്ലാത്തിൽ എറവെയിട്ടു്. അവർക്കു കൃത്യമായ ഒരു മോചനമാർഗ്ഗം. നിർദ്ദേശിക്കാൻ എഴുതുകാരി ഒരുപെട്ട നിലപ്പിള്ളി. അഞ്ചെന്നെയാരു മോചനമാർഗ്ഗം. ആർക്കൈക്കിലും പെട്ടെന്ന നിർദ്ദേശിക്കാൻ കഴിയുമെന്നും. തോന്ത്രാനില്ല. ലേഡി നോറ്റുടെ മാത്രകയിൽ ശേറു വലിച്ചടച്ചു് ഇൻഡിപ്പോകാൻ മലയാളിമക്കമാർക്കു് എഴുപ്പുത്തിൽ കഴിയുമോ? ‘ചടങ്ങമർ’-നേരുംബെ കല്പാണിക്കട്ടിയെപ്പോലെ സംഹരിക്കുന്നതിയായി മാറാൻ കഴിയുന്നവയും. പിരളമാണു്. ബഹുഭ്രഹ്മിപക്ഷം. പനിതകളും എല്ലാം സഹിച്ചു് തെരിഞ്ഞെത്തമരകയാണു്. അവരുടെ പ്രതിനിധിയാണു് നീഡിയിലും നീഡിയിലും. സൗഖ്യദായി പ്രവഹിക്കുക. ഓരോ എഴുതുകാരിയുടെ തുലികകളുടെ സ്വാഭാവികമായി പ്രവഹിക്കുക. ഓരോ എഴുതുകാരിയുടെ മാനസിക ലോകം വ്യത്യസ്ഥമാണു്. തന്മുളം ബാഹ്യലോകത്തിലെ അനവേദനങ്ങളും മുൻകൂട്ടുവും അവരുടെ പ്രതികരണവും വ്യത്യസ്ഥമായിരിക്കും. വത്സല എന്ന എഴുതുകാരി അനവേദനങ്ങളുടെ നിഗ്രഹശ്രദ്ധവും. പ്രദിംബാളുടെ സക്കീർണ്ണതയും. അംഗീകരിക്കുന്നു. അതിനും സത്യാത്മകമല്ലാത്ത ലളിതവത്തുകരണങ്ങൾ കുറഞ്ഞും. അവരുടെ കമകളും സ്ഥാനം. നൽകാറുകുംലില്ല.

‘...അമ്മയുള്ളിൽ-’

ചുമ്പുകടക്കത്തിലെപ്പുന്നല്ല തിള്ളുപോരാം;
കനൽ കോരിയ ഏകകരക്കാണവും കനിഞ്ഞെന്നും
മറിവായകരാനോടും മജ്ജമുണ്ടാക്കുന്നുപോരാം’

എന്ന പാട്ടാ കവിയുടെ (അമാവാസി-ചള്ളിക്കാട്) മനസ്സിലിരിക്കുന്ന സൗഖ്യാണു് പത്സലയുടെ കമാപ്പുചഞ്ചയത്തിലുള്ളതു്. അവരാ പരിധിയിൽ സഹനത്തിന്നീരും. ആർത്രതയുടെയും. കണക്കു വെക്കാതെ നേരുപത്തിന്നീരും. മുൻതിയാണു്. മുനമാണു് അവളുടെ എറിവും. വാചാലമായ സംവേദനമാശ്യമം. എററു വെക്കാരികമാണു് അവളുടെ പ്രതികരണങ്ങൾ. ബന്ധങ്ങളിൽ ബന്ധിയായി കഴിയുന്ന അവരാ മോചനപരമായ ഉള്ളവളക്കിലും. എല്ലാം തട്ടിരുപ്പിച്ചു് ഇൻഡിപ്പോകാൻ മനസ്സു വരാത്തവജ്ഞാണു്. ആ സഹനമുന്നുത്തിയുടെ സ്നേഹബലി തീയുള്ളരത്നമായി വത്സലയുടെ കമയിൽ വായനക്കാരൻ അനവേദിക്കുന്നു.

മലയാളിയുടെ സാന്ദ്രഭാഡിക ഭാവകത്പരതയും. ലെപംഗിക സദാ ചാരബോധത്തുയും. ചൊടകപ്പിക്കുന്ന ‘ദീർഘമായ’ ചെറുകമയാണു് ‘ചടങ്ങമരങ്ങൾ.’ പനിതാസാഹിത്യത്തിലെ നിശ്ചയത്തിന്നീരും. പിളുപ്പ വത്തിന്നീരും. സ്കലിംഗങ്ങൾ മുഴുവന്മാരുമായി കമയിലുണ്ടു്. ഭാസ്ത്വജീവിതത്തിന്നും ഉള്ളികളിലേക്കു് കടന്നുചെന്നു് സൗഖ്യിയുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ അവിടത്തെ റംഗങ്ങൾ വർണ്ണിക്കുക എന്നതുനേരു കേൾജേനകമാണു്. ‘ഉച്ചിപ്പം കേൾജേനത്തുപോലെ, ഉച്ചിപ്പം വിണ്ടും വിണ്ടും കേൾജേനത്തുപോലെ, തൊനെന്നും ഓരോധരമും. അനുസ്ഥിച്ചപോന്നു് എന്ന ദ്രോക്കർ ശീലയുടെ പ്രസ്താവത്തിൽ കമയിലുണ്ടു് ഉത്തിരുത്തളിക്കുന്ന തീക്കനല്പിന്നും ചുട്ടുണ്ടു്. ലെപംഗികജീവിതത്തിന്നും പിന്നാം പുന്നംളിലേക്കുണ്ടു് എഴുതുകാരി നമ്മുടെ ദുഷ്ടി തിരിക്കുന്നതു്. അവിടത്തെ ബീബേസുദ്ധാരണ പലപ്പോഴും വായനക്കാരുടെ അനവേദിക്കുന്നു. ചടങ്ങമരങ്ങളിൽ വേണ്ടബോളം

വെലംഗാക്കചീതുള്ളിട്ട്. എന്നാൽ, അവയെന്നാം വായനക്കാരനെ ഇക്കിളിപ്പുചുരുന്നുനില്ല. അതിനാൽ അവ അസ്ത്രീലമല്ലാതായിരുന്നീരുന്നു. സൂചിക്കുത്തുകരംപോലെ അവ വായനക്കാരനെ തെച്ചിക്കുന്നു, മനസ്സിനെ ഉണർത്തുന്നു. അങ്ങനെ ഒരു നധുപർശിനും നൽകുകയുംചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ട് അവ സാഹിതീയമായിത്തീരുന്നു. ചടനമരങ്ങരാജീവിതത്തിൻറെ ആദശം പഞ്ചരണാമല്ല; ജീവിതാവസ്ഥപരമയക്കുചൂളുകേവലും. ഭാവനാത്തകമായ നിരീക്ഷണമാണും; അതു ഒരു നഡുപ്പരമയട അവതരണമാണും.

ശില്പപരമായ നൃതന്തപംകൊണ്ടും കമയുടെ കമാസപാവനിപ്പേഖ്യം. കൊണ്ടും ശ്രദ്ധയമാണും സകരിയയുടെ 'ഇതാ ഹവിടെ പരെ' ഫുടെ പരസ്യപാടി പറപ്പുചുന്നു. നാടകക്കീയതയും. പരിബാരമഗ്രഷിയുമില്ലാതെ കമയുണ്ടാകുമോ? റോമാൻറിക്ക് പുത്രത്തിനു പറിയു കടന്നാൽ കമയുണ്ടാണോ? മലയാളിയുടെ ഭാവുകത്പരത വെച്ചുവിളിച്ചുകൊണ്ടും സകരിയ ഉന്നയിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളാണീവ. കമയുടെ ത്രുപ്പാവസ്ഥക്കുറിച്ചും മലയാളികളുള്ള യാമാസമിതികയാരണകളെ മൂടു കമയിലൂടെ സകരിയ ഇളക്കി മറിക്കുന്നു. യാമാർത്ഥ്യം. അടക്കത്തിനെടുത്തു ദ്രുശ്യങ്ങളാക്കി അവതരിപ്പിക്കുന്നമട്ടിലാണും കമയുടെ സംഖിയാനും. എക്കിലും. കമാവസാനത്തിൽ 'മുത്രത്തിൽ നന്നാത വാലുകളും ചാണകം പുരം കാലുകളുമായി' കാളകൾ പരസ്യപാടിയുടെ നേർക്കു നടന്നടക്കഘോഷം, സകരിയ അവതരിപ്പിക്കുന്നതു യാമാർത്ഥ്യമാണുകളിലും. അതിനു ഒരു റോമാൻറിക്ക് പരിവേഷം. പന്നചേരുന്നു. 'കേന്നോ രണ്ടോ നിത്രുപ്പാവസ്ഥായ നാശകൾ സത്യത്തിനു. സംശയപ്പുത്തിനു. ഭേദങ്ങൾ പറഞ്ഞാൽത്തന്നെ ആരാണും' മാല്ലുകൊടുക്കാംപുതുതും? എന്നും കമാതുതു കമാവസാനത്തിൽ പറയുന്നതിൻറെ വ്യംഗ്യം. അങ്ങനെ ആലോചനാമുഖ്യത്തമായിത്തീരുന്നു.

ജീവിതത്തിൻറെ ഭാവാരമക്കു. പ്രകാശപൂർണ്ണവുമായ മേഖലകളിൽ തന്ത്രിനിന്നിന്നകാരെ മനഷ്യമനസ്സും അജ്ഞാനയതയിലും. ഇത്തും. ദേശത്തിലും. അലഘത്തുനടക്കാരുണ്ടും. അങ്ങനെ ഉഴുന്ന നടക്കുന്ന മനസ്സിൻറെ സ്വഷ്ടിക്കാരാം മലയാളസംഘിത്യത്തിൽ പർശിച്ചുവരികയാണും. സേതുവിൻറെ 'മറിവിൽ എപ്പിടെയോ' എന്ന കമ നോക്കു. അനിവർച്ചനിയവും. അശ്വാബേദ്യവുമാണും, ഇതിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്ന അനബോം. എക്കിലും. അതു സത്യമാണും, കുണ്ഠതും ഒരു വൈക്കാരിക സത്യം! അറിവിൻറെ ആസൂര്യക്കിളുകളുള്ളൂചൂളുള്ള പ്രതിഫലയമായിട്ടായിരിക്കുന്നു. ഇത്തരം. രചനകൾ ഉണ്ടാവുന്നതും. ഗ്രാമാരകതയാണും ശ്രേഷ്ഠമായ സംശയപ്രാനബോം. എന്ന പറയുന്നതിൻറെ പൊതു വെളിവിക്കുന്നവയാണും ഇത്തരം. രചനകൾ. ഇവിടെ മുക്കിയുടെ വെളിച്ചത്തിൽ ഉഴപാരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചാൽ നോക്കുകയിൽ തന്ത്രകയിലും. അനബേത്തിൻറെ, അനുഭവിയുടെ, മുർത്തചിറ്റരുമായി കമയും ഉരാക്കാളുള്ളുകൊണ്ടും എന്നതുമാറ്റുമാണും വായനക്കാരൻ ചെയ്യാവുന്നതും. കമയിലൂടെ ലഭ്യമാക്കുന്ന അനബേസാകലപ്രാംഭമാണും അതിൻറെ ആർത്ഥവും മൂല്യവും. മേംഡളിലും. മൻസിവികളിലും. കടങ്ങിപ്പോകാതുനിഷ്ടകളുള്ളുനിന്നും സേതുവിൻറെ കമ എറിറാതു സ്വന്തമാക്കുന്ന കംബൻ കഴിയുക. വ്യാവധിയാം. ഇവിടെ അപ്രസക്തമാണും.

യാമാർത്ഥ്യവും. സപപോന്നവും. പിംഗോന്തിയും. കലർന്നെന്നാഴക്കന്ന കമ

പ്രഖ്യാവബോധം സ്വശ്രീച്ചക്കാട് സമാപിപ്പിക്കുന്ന ഒക്കയടക്ക തതിൻറെ കല യു. എക. കമാരൻ 'പ്രസബവർദ്ധിൽ' പ്രകടമാക്കുന്ന ഇതിൽ സഹാന്ത്രതിയുണ്ടായുന്ന ധമാത്മദായ പരിണാമകളുണ്ട്; നിറം പിടിപ്പിച്ച റോമാൻറിക് സ്വപ്നങ്ങളും അവയിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന വികാരങ്ങളുടെ ക്രത്താഫക്ഷണങ്ങൾ; ദീതിപ്രകാരം വിഭ്രാന്തികളുണ്ട്. ഇവയല്ലോ ചേർന്നു ജനിപ്പിക്കുന്ന വിഹ്വലതയാണ് കമയുടെ ജീവൻ. സംശയവും ദീതിയും ജ്വരബാധയായി വളരുമ്പോരു കട്ടംബാനരീക്ഷണത്തിലുണ്ടാകുന്ന വിഹ്വലതകരായ ഉത്തരാർദ്ദം എന്ന കമയിൽ മാനസി ഉദ്ഗാജനകമായി അവതരിപ്പിക്കുന്നു. ദീതാവിൻറെ പരന്തു സംസർഗ്ഗത്തകരിച്ചുള്ള കമ അയംളിൽനിന്നുത്തുനെ കേട്ട ഭാര്യയിൽ സംശയത്തിൻറെ അശ്വിപരിപരം പുക്കണ്ണത്തുടങ്ങി. അതു വിദ്യേഷത്തിലേക്കു വളരുമെന്ന യേം ഭാര്യയെ നട്ടുകൊ. അപ്പോഴാണ് മകനെകരിച്ചുള്ള യേത്താൽ പെട്ടയാടപ്പുട്ടുന്ന മുഖം അവരു കണ്ടുട്ടുന്നതു. അവളുടെ ഉൺക്കണ്ണയിൽനിന്നും ഉയിർക്കും മുള്ളുന്നതാണ് ഈ ഫുഖൻ എന്ന തോന്നാം. അതു എന്നും വ്യാഖ്യാനി ചൂലും മനഷ്യമനസ്സുിനെ പരിശ്രീകരിക്കുന്ന ഉൽക്കണ്ണാരോഗ്യത്തിൻറെ തീരുത മാനസിയുടെ കമയിൽ വായനക്കാരൻ അനുഭവിക്കുന്നു.

വായനക്കാരൻ മനുകളിൽക്കെ ചിരിപ്പിക്കുന്ന കമയാണ് എസ്.വി. വേണ്ടാഗോപൻനായതട അടക്കലൈയിൽനിന്നും. നാട്ടിൻപുറത്തുനിന്നു നഗരത്തിൽവന്നപെട്ട ഒരു ഇടത്തരക്കാരൻറെ പരിഭ്രാന്തികളാണ് നമ്മ ചിരിപ്പിക്കുന്നതു. ഓഫീസിലീറ്റരിക്കുമ്പോരു അയാരാക്കു യേം: വീട്ടിൽ ശ്രദ്ധാം സിലബഡ് പൊട്ടിത്തറിച്ചാലോ! പ്രശ്നരക്കരൻ, ഇലക്ട്രിക് അയൻ, പ്രീഡിംഗ് എന്നിങ്ങനെ ഓരോനും. പീടിലുണ്ടാകുമ്പോരു അയാളുടെ പരിഭ്രാന്തിയും ഭസപപ്പുങ്ങളും. പർഡേഡിക്കുന്നു. ഇവയുംകു വിനകളുണ്ടിയെന്നു കമകൾ നിന്നും ഒരു ഇടത്തരക്കാരൻ പരിഭ്രാന്തിയും ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ലെന്നു ഒരു ഇടത്തരക്കാരനും ഇവയുംകു സ്വന്നമുണ്ടാക്കുന്ന പിന്നാലുംപിന്നുണ്ടായിത്തീരുന്നതിൽ വിസ്മയമില്ല. മാത്രമല്ല, വായനക്കാരയു നമ്മളും വല്ലപ്പോരുമെങ്കിലും ഇത്തരം ഭസപപ്പുങ്ങൾ കാണാനുവദമാണുള്ളൂ. എങ്കിലും. ആനന്ദ കൂളിൻറെ പിവശത കണ്ട നമ്മരു പൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. അതാണു എസ്.വി. വേണ്ടാഗോപൻനായതട ഹാസ്യാവിഷ്കരണ ശൈലിക്കുള്ള തനിമി. ചിരിക്കുമ്പോരു വായനക്കാർ എല്ലാം മരനു ചിരിക്കുകയാണ്. പിന്നീട് തങ്ങളും. ആ ചിരിക്കു വിഷയമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു എന്ന ഉള്ള സ്ഥർവ്വം അവതരം പൊധനവീകരണത്തിനു ഉപകരിക്കയുംചെയ്യുന്നു.

നഗരവൽക്കരണം. മനഷ്യമനസ്സുിൽ സ്വശ്രീകരിക്കുന്ന ഗ്രഹാത്മത്തിൻറെ നോമരം എന്നുംപുർണ്ണിയായി അവതരിപ്പിക്കുന്ന കമയാണ് ഹരികമരിൻറെ 'ആരീപാർവതിയുടെ പാദം'. ജനിച്ചുപളർന്ന ഗ്രാമത്തിൻറെയും വീടിൻറെയും അന്തരീക്ഷം. കൊതിച്ചുള്ളതുനു മാധവിയുടെ വികാരാവേഗങ്ങൾ അതുകുരുമയു കരവിത്തേരാടു കമാത്രതു. ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അകളക്കിത്തമായ നാട്ടിൻപുറത്തിൻറെ ഗ്രാമിണവിത്രുല്ലാം ആദർശവല്ലാം ചിത്രീകരിക്കുന്ന കമാത്രതു. നാട്ടിൻപുറത്തുകാരുടെ മനസ്സിൽ കടന്തുടിയിരിക്കുന്ന ആർത്തി സംസ്കാരത്തിൻറെ വിത്തത മുഖം. തുന്നകാട്ടാൻ മരക്ക

നില. നഗരത്തിൽ പാർക്കന്ന മാധ്യമി എദ്ദെത്തിൽ ശ്രാമീസ്വന് നില നിറവുന്നു; ശ്രാമത്തിൽ പാർക്കന്ന ശാരദ സ്റ്റേറ്റ്യൂട്ടിൽ നഗരത്തിൻ്റെ ആർത്തിയാണ് കൊണ്ടുനടക്കുന്നതു്! റസകരമായ ഈ ബൈജ്ഞാനിക്കുട്ടി ദൻഡിക്കാനും ആവിഷ്കരിക്കാനും കഴിഞ്ഞ എന്നതാണ് ഹരികമാറിന്റെ കമ്മ്യൂണിറ്റിൽ ശ്രദ്ധിക്കുന്നതു്. മരിറാൽ കാര്യുട്ടി ഈ കമ്മ്യൂണിറ്റിൽ ഏഴു പഠനങ്ങളും. ആധുനിക ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളുടെ യാത്രികതയും കൂത്തി മതവും തത്പരം. നിമിത്തം മനഷ്യനു നൂച്ചപ്പെട്ടപോകനു പിശിഷ്ട സിലിക്കലൈറ്റുകൾക്കിട്ടുള്ള ഓർമ്മ ഉണ്ടാക്കാൻ ഹരികമാറിന്റെ കമ്മുട്ടുകൾക്കും. കൂദാശാധിക്രമിലെ അല്പാപനത്തിനും അക്ഷരമാടകമുള്ള കൂത്തിമ മാല്യമണ്ണളിപ്പുടെ കടന്നവരും അറിവിനും പ്രക്രിയയുടെ പളർച്ചയിലും ഒരു സർവാധിപത്യും. നിമിത്തം ഇത്രിയാനബേദ്ധതാ അവഗണനിക്കപ്പെട്ട കയാണു്. ഇടവഴിയിലെ മല്ലിന്റെ നന്ദ നഗരപാദ്ധത്താക്കാണ്ടു തൊട്ടറിയുകയും എല്ലായും. കർപ്പൂരവും ചന്ദനത്തിരിയുള്ളൂളുള്ള പുജാധിക്രമിലും സാന്നിധ്യം. മണത്തറിയുകയും. ഇടക്കിൽ മിന്നാമിന്നണ്ണിന്റെ വെട്ടം നോക്കിക്കാണകയും. രാത്രിയിൽ തവളകളുടെ സംഗീതസദയു് കേട്ട രസി കയും.പൊട്ടിയരിക്കണ്ണതിയും. ചരമന്തിയും. നാണ്ണത്തിനകിടി തചിയരിയുകയും. ചെയ്യുന്ന മാധ്യമി വായനക്കാരൻ്റെ നൃഷ്ടഭോധം. വർഖിപ്പിക്കുന്നു. സൂക്ഷ്മാഭവേദ്ധതാ ഇത്രിയാദാകാണ്ടു പിബേചിച്ചുറിയാനള്ളു ശക്തി നഷ്ടപ്പെട്ടവോരും മനഷ്യത്തെത്തിനു സംഭവിക്കുന്ന ചേതം. അപരിഹരി സീരീയമാണ്ണല്ലോ. ഇം നഷ്ടവോധം. ബോധനവൈകരണത്താളും. പളർന്നു താവുന്നതാണു്. ആ തലത്തിലാണ്ണല്ലോ ഉത്തമസാഹിത്യത്തിന്റെ സാദൃഷ്യം പ്രതിബലവും പ്രകടമാക്കാനു്. യുക്തിചിന്തയുടെ പളർച്ചയിൽ അതിരുറ്റുന്നു മേഖിച്ച ആധുനികലോകം, തദ്ദേശക നഷ്ടപ്പെട്ടപോധ ഇത്രിയ നിലപാതയും പസന്നാനബേദ്ധതിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോകൻ കൊതിക്കുന്നതിന്റെ അടയാളങ്ങളാ ലോകമെണ്ണും. പ്രകടമാക്കാനു്. പരിസ്ഥിതിയെക്കരിച്ചുള്ള തീരുപ്പബോധം, ജീവജാലങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിലുള്ള ജാഗത, യൂറോപ്പിൽ ഗ്രീസപാർട്ടിക്കാക്ക ലഭിക്കുന്ന വർദ്ധിച്ച ബഹുജനപിതൃസാ എന്നീ ദേശീന പലയും. എല്ലാപ്പുറയാനാണു്. പ്രക്രിയയോടു പുലർത്തുന്ന അപരാധം (otherness) മനഷ്യരാശിയുടെ പിന്നാശത്തിൽ കലാശിക്കുമെന്നു് ഇന്ന നാം മനസ്സിലാക്കുന്നു. പ്രക്രിയയുടെ മാതൃഭാവങ്ങളും കണ്ണാഡിയാനള്ളു പ്രഗത ഇന്ന വിശ്വസാഹിത്യത്തിൽ തെളിഞ്ഞുകാണാം. ഭാരതീയ മനസ്സിനു ചീരപരിചിതമായ ഇം ഭാവം. ആധുനിക മലയാളരചനകളിൽ സൂലമോണു്. കവിതയും കമ്മ്യൂണിറ്റി ഇക്കാര്യത്തിൽ മുൻപന്തിയും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതു്. പ്രക്രിയയോടു പ്രതികരിച്ചും സഹകരിച്ചും. അന്ത്രീകാരം ആഭരിച്ചും. പള്ളാൻ ശ്രമിക്കുന്ന വ്യക്രികളിലുടെയും സംഘബോധം. ശക്തിപ്രാപിക്കുക എന്ന വിശ്വാസം. നമ്മുടെ എഴുത്തുകാരിൽ പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന മനഷ്യൻ ക്രമേണ സാഹിത്യത്തിന്നീനും ആപ്രത്യക്ഷനാക്കുന്നു.

ഖവിടെ സമാഹരിച്ചവരിപ്പിക്കുന്ന കമ്മകളുംപു. മനഷ്യബന്ധമെല്ലാ കരിച്ചുള്ള വായനക്കാരൻ്റെ ധാരണകൾ ആഴ്ചപ്പെട്ടുതുകയേം പരിഷ്കരിക്കരിക്കാനും. സ്വന്നം ഭാഗയെയുള്ളുടെ പിഡാതാവായി സകല്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു മനഷ്യൻ ക്രമേണ സാഹിത്യത്തിന്നീനും ആപ്രത്യക്ഷനാക്കുന്നു.

കയാണോ. വ്യവസ്ഥിതിയുടെ സ്വഷ്ടിയായ മനഷ്യൻ എന്ന മാർഗ്ഗിയൻ സകല്പത്തിനും ഇന്നത്തെ രചനകളിൽ പബ്ലിക് പ്രാധിപ്യം കല്പിച്ചുകാണുന്നില്ല. മനസ്സിന്റെ പ്രഖ്യാതികാസ്പദാവത്തിലൊന്നു് പല എഴുത്തുകാരങ്ങും ശ്രദ്ധയർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. മനഷ്യനിലെ ദൈവികതയുടെ നാളും എന്ന പ്രകീർത്തിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ബുദ്ധിയും അതിന്റെ സിദ്ധിയായ യക്തി പിച്ചാരവും മനഷ്യസകല്പത്തിന്റെ കേന്ദ്രത്തിൽനിന്നും മാറിപ്പോയിരിക്കുന്ന സ്വതന്ത്രപ്രക്രമി എന്ന സകൾപ്പും ആകെ മനസ്സത്തിലൊയി. അബോധനയമനസ്സിന്റെയും പഠനവരുത്തിന്റെയും കാന്തികവലയത്തിലകപ്പെട്ട നില്കുന്ന മനഷ്യൻറെ ഇഷ്ടാശക്തിയും അഹംബോധവുമെല്ലാം നിരത്തംകമാണെന്നപോലും തോന്ത്രിപ്പുംകൂനും ഇങ്ങനെ മനഷ്യനു മനഷ്യനെനക്കരിച്ചുള്ള പർത്തമാനകാല ധാരണകളുടെ ഒരു പരിചേരുമരം ഈ സമാഹാരത്തിലുടെ വായനക്കാരുടെ കണ്ണമുന്പിൽ എത്തുകയാണോ.

കൂട്ടകൾ

- ഒരു ഇടവേളയുടെ അറുതി 25
—ടി. പത്മനാഥൻ
- ചെങ്ങന്നൂർ വണ്ണി 33
—എ. വി. വിജയൻ
- ചട്ടമമരങ്ങൾ 44
—മാധവിക്കട്ടി
- ഓർമ 78
—പി. പത്മരാജൻ
- ‘ഈതാ ഇവിടെവരെ’യുടെ
പരസ്യവണ്ണി പുസ്തകം 91
—സകറിയ
- അക്ഷരത്തറ എന്ന് 101
—കാക്കനാടൻ
- ഒരു കൂട്ടിക്കാട്ടപ്പുകാരൻനി ആത്മഗതങ്ങൾ.... 107
—എം. മുകുടൻ
- ഓർമയിലോങ്ക കിളി 116
—സി. രാധാകൃഷ്ണൻ
- ഒരു വയററാട്ടിയുടെ ജീവചരിത്രപ്രക്രിയ 121
—പുനത്തിൽ കണ്ണമുള്ള
- മഹസ് 131
—സി. വി. ശ്രീരാമൻ
- മറവിൽ എവിടെയോ 139
—സേതു
- ആൺതരികൾ 147
—സി. വി. ബാലകൃഷ്ണൻ
- അടക്കള്ളയിൽനിന്ന് 155
—എസ്. വി. വേണ്ണേപൻനായൻ
- ശിശിരത്തിലെ ഉറുപുകൾ 167
—പി. വത്സല
- ശ്രീപാർവതിയുടെ പാദം 175
—ഹരികുമാർ

ഓരോ എഴുത്തുകാരിയുടെ ഉള്ളിലും 191
—സാറാ ജോസഫ്^a

പ്രസവവാർധ്യം 199
—യു. കെ. കമാരൻ

ഉത്തരാർദ്ദം 214
—മാനസി

ഗവിണ്ണിപ്പരാണം 227
—മന്നർക്കംടു വിജയൻ